

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1831/2557

พนักงานอัยการจังหวัดชลบุรี โจทก์ นายชูชัยหรือแสน เอี้ยบกงไชย จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 22, ป.วิ.อ. มาตรา 182, ป.วิ.อ. มาตรา 188

ย่อ / หลักกฎหมาย

ป.อ. มาตรา 22 วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการบังคับโทษจำคุกจำเลยว่าให้เริ่มนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา โดยมีข้อยกเว้นในกรณีที่ศาลจะมีคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น ซึ่งวันมีคำพิพากษามาบทบัญญัติดังกล่าวหมายถึงวันที่ศาลอ่านคำพิพากษาโดยเปิดเผยตาม ป.วิ.อ. มาตรา 182 และ 188 โดยคำพิพากษาไม่จำเป็นต้องถึงที่สุด เพราะเมื่อศาลมีคำพิพากษาแล้ว จำเลยย่อมต้องถูกบังคับโทษตามคำพิพากษานั้น แม้ต่อมาภายหลังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะแก้โทษจำคุกก็ไม่มีผลต่อวันเริ่มโทษจำคุกแต่อย่างใด คดีนี้ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาให้จำเลยฟังแล้ว โดยให้ลงโทษจำคุกจำเลยตลอดชีวิต และนับโทษจำคุกต่อจากโทษจำคุกจำเลยในคดีอาญาอื่น ย่อมมีความหมายว่าคำพิพากษาได้กล่าวถึงเวลาเริ่มบังคับโทษจำคุกไว้เป็นอย่างอื่น ดังนั้น การเริ่มนับโทษจำคุกจำเลยจึงต้องเริ่มนับเมื่อจำเลยได้รับโทษจำคุกในคดีอาญาอื่นครบถ้วนแล้ว แม้ต่อมาศาลฎีกามีคำพิพากษาแก้โทษของจำเลยเหลือเพียง 36 ปี 8 เดือน แต่ก็ยังคงให้นับโทษจำคุกจำเลยต่อจากโทษจำคุกของจำเลยในคดีอาญาดังกล่าว จึงไม่มีผลต่อวันเริ่มนับโทษจำคุกของจำเลย

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2546 ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยตลอดชีวิต และนับโทษจำคุกจำเลยต่อจากโทษจำคุกของจำเลยที่ 2 ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 190/2546 จำเลยในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 4926/2545 และ 5201/2545 และจำเลยที่ 1 ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 383/2546 ของศาลชั้นต้น และศาลชั้นต้นออกหมายจำคุกจำเลยระหว่างอุทธรณ์ โดยหักวันที่จำเลยถูกคุมขัง 233 วัน จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้นบางส่วน แต่คงให้จำคุกจำเลยตลอดชีวิต นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น จำเลยฎีกา ศาลฎีกาพิพากษากลับเป็นให้ลงโทษจำคุกจำเลย 36 ปี 8 เดือน นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 2 หลังจากนั้นศาลจังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นศาลที่อ่านคำพิพากษาศาลฎีกาให้จำเลยฟังได้ออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดลงวันที่ 22 มิถุนายน 2549 โดยหักวันที่จำเลยถูกคุมขัง 233 วัน วันที่ 5 มีนาคม 2556 จำเลยยื่นคำร้องว่า ศาลจังหวัดนนทบุรีหักวันถูกคุมขังให้จำเลย 233 วัน ไม่ถูกต้อง ที่ถูกต้องหักวันที่จำเลยถูกคุมขังระหว่างอุทธรณ์และฎีกานับตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม 2546 ถึงวันที่ 22 มิถุนายน 2549 รวม 1,181 วัน ให้จำเลยด้วย รวมเป็นวันที่จำเลยถูกคุมขัง 1,414 วัน ขอให้ศาลชั้นต้นหักวันถูกคุมขังในหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดให้จำเลย 1,414 วัน ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า หมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดได้หักวันถูกคุมขังให้ถูกต้องแล้ว ยกคำร้อง จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายืน จำเลยฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาจำเลย ว่า ศาลจังหวัดนนทบุรีหักวันคุมขังให้จำเลยชอบหรือไม่ โดยจำเลยฎีกาว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 22 บัญญัติว่า โทษจำคุกให้เริ่มนับแต่วันมีคำพิพากษานั้น ย่อมหมายถึงโทษจำคุกให้เริ่มนับแต่วันมีคำพิพากษาถึงที่สุดเพราะเป็นคำพิพากษาที่ยุติไม่มี

การเปลี่ยนแปลงแล้ว เมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกจำเลย 36 ปี 8 เดือน โดยศาลจังหวัดนนทบุรีอ่านคำพิพากษาให้จำเลยฟังวันที่ 22 มิถุนายน 2549 โทษจำคุกจึงต้องเริ่มนับแต่วันดังกล่าว เมื่อจำเลยถูกคุมขังมา 1,414 วัน จึงต้องหักวันคุมขังดังกล่าวให้จำเลยด้วยนั้น เห็นว่า ที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 22 วรรคแรก บัญญัติว่า "โทษจำคุกให้เริ่มแต่วันมีคำพิพากษา แต่ถ้าผู้ต้องคำพิพากษาถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษา ให้หักจำนวนวันที่ถูกคุมขังออกจากระยะเวลาจำคุกตามคำพิพากษา เว้นแต่คำพิพากษานั้นจะกล่าวไว้เป็นอย่างอื่น" นั้น เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการบังคับโทษจำคุกจำเลยว่าให้เริ่มนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา โดยมีข้อยกเว้นในกรณีที่ศาลจะมีคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น ซึ่งวันมีคำพิพากษตามบทบัญญัติดังกล่าวหมายถึงวันที่ศาลอ่านคำพิพากษาโดยเปิดเผยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 182 และ 188 โดยคำพิพากษาไม่จำเป็นต้องถึงที่สุด เพราะเมื่อศาลมีคำพิพากษาแล้ว จำเลยย่อมต้องถูกบังคับโทษตามคำพิพากษานั้น แม้ต่อมาภายหลังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะพิพากษาแก้โทษจำคุกก็ไม่มีผลต่อวันเริ่มนับโทษจำคุกแต่อย่างใด คดีนี้ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาให้จำเลยฟังเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2546 โดยให้ลงโทษจำคุกจำเลยตลอดชีวิตและนับโทษจำคุกจำเลยต่อจากโทษจำคุกของจำเลยที่ 2 ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 190/2556 จำเลยในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 4926/2545 และ 5201/2545 และจำเลยที่ 1 ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 383/2546 ของศาลชั้นต้น เมื่อศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้นับโทษจำคุกจำเลยติดต่อกับโทษในคดีอาญาอื่น ย่อมมีความหมายว่าคำพิพากษาได้กล่าวถึงเวลาเริ่มการบังคับโทษจำคุกไว้เป็นอย่างอื่น โดยไม่ให้เริ่มนับแต่วันมีคำพิพากษตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น ดังนั้น การเริ่มนับโทษจำคุกจำเลยคดีนี้จึงต้องเริ่มนับโทษจำคุกเมื่อจำเลยได้รับโทษจำคุกตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 190/2546, 4926/2545, 5201/2545 และ 383/2546 ของศาลชั้นต้น ครบถ้วนแล้ว แม้ต่อมาศาลฎีกามีคำพิพากษาแก้โทษจำคุกของจำเลยเหลือเพียง 36 ปี 8 เดือน แต่ก็ยังคงให้นับโทษจำคุกจำเลยต่อจากโทษจำคุกของจำเลยในคดีอาญาดังกล่าว จึงไม่มีผลต่อวันเริ่มนับโทษจำคุกของจำเลย ที่ศาลจังหวัดนนทบุรีออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดโดยหักวันคุมขังให้จำเลย 233 วัน ซึ่งเป็นวันที่คุมขังจำเลยระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นจึงชอบแล้ว ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

องค์คณะ

อติเทพ ธีระวัฒน์ · เกษม เกษมปัญญา · ไมตรี สุเทพากุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1831/2557>